

**בית המשפט המחוזי בירושלים
בפני כב' השופט עוזד שחם**

11 ספטמבר 2016

ת"פ 54822-08-15 מדינת ישראל נ' כהן ואח'

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

- הנאשמים**
1. חיים כהן
 2. כ. בונוס הפצות בע"מ
 3. רחמים זלוף
 4. סיגל חבז
 5. אודי זלוף
 6. ספר לכל – שיווק והפצה בע"מ
 7. עוזד שפר
 8. "מדע" סוכנות להפצת ספרים בע"מ
 9. משה כהן
 10. שי כהן
 11. יש הפצות ספרים בע"מ

1
2
3
4
5
6
7
8

נוכחים:

ב"כ המאשימה – עו"ד אוהד בורשטיין, עו"ד איתי מילברג ועו"ד נתן ירדן
ב"כ נאשמים 1-3 – עו"ד גיל עשת
נאשם 1

פרוטוקול

9 **עו"ד ירדן:** נבקש מבית המשפט לכבד ולאשר את ההסדר. המאשימה סבורה כי ההסדר סביר בנסיבות
10 העניין. אתייחס תחילה לפרטי כתב האישום ונסיבותיו; למדיניות הענישה הראויה ולטיעונים לקולא
11 ולחומרה. הנאשם הינו מנכ"ל ובעלים של הנאשמת, שהינה מפיצה של ספרי לימוד לחנויות. ע"פ כתב
12 האישום בו הודו הנאשמים, הם היו שותפים למספר הסדרים כובלים בין השנים 2008-2013, בקשר
13 למכרזים שהתקיימו בפקוח משרד החינוך והשלטון המקומי, במסגרת פרויקט להשאלת ספרי
14 לימוד. מטרתו של פרויקט זה הייתה להפחית בהוצאות הכרוכות ברכישת ספרי לימוד, ליצור
15 שוויוניות בקרב התלמידים.
16 האישומים הראשון והשני – במהלך 2008-2009 הנאשמים חילקו ביניהם 160 בתי ספר, בין הספקים
17 שנכללו במאגר ספקי הספרים.
18 האישום השלישי – בשנת 2013 לאחר מכרז שפרסמה החברה למשק וכלכלה, הנאשמים היו שותפים
19 יחד עם אחרים למכרז משכ"ל והגיעו להסכמה כי במידה והמכרז יבוטל, אם יפנו נציגי משכ"ל באופן
20 נפרד כל אחד יציע הנחה של 10%, ובמקביל, אם בתי הספר יפנו, יתנו לא יותר מ-12% מן המחיר
21 הקטלוגי.

בית המשפט המחוזי בירושלים
בפני כב' השופט עודד שחם

11 ספטמבר 2016

ת"פ 54822-08-15 מדינת ישראל נ' כהן ואח'

1 בכך, למעשה, הנאשמים היו שותפים יחד עם אחרים לפגיעה והכשלת מכרזים ציבוריים שנועדו לקדם
2 את פרויקט השאלת ספרי הלימוד לרווחת ציבור משפחות התלמידים.
3 הנאשמים הודו והורשעו ב-4 עבירות של הסדר כובל בנסיבות מחמירות.
4 ביחס למדיניות הענישה הראויה – בית המשפט העליון חזר והבהיר כי המדיניות היא מאסר בפועל
5 מאחורי סורג ובריח. מפנה לסעיפים 8-1 למסמך שאני מציג. בית המשפט חזר והבהיר בעניין שופרסל
6 (סעיף 9), כי נקודת המוצא צריכה להיות מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח. כמו כן, מפנה לעניין
7 רבינוביץ' ושוהם (סעיפים 10-11). בנסיבות אלו, המאשימה סבורה כי העונש הראוי הוא שליחתם של
8 הנאשמים למאסר בפועל מאחורי סורג ובריח לתקופה ארוכה.
9 ההסדר כולל מאסר בפועל של 6 חודשים, במקרה של חיים כהן, בניכוי ימי מעצרו; קנס כספי בסך
10 65,000 ₪; מאסר על תנאי של 10 חודשים, כאשר ירוצו בפועל אם הנאשם יעבור עבירה מתחום
11 ההגבלים העסקיים. התחייבות להימנע מעבירה על סך 250,000 ₪ ופסילה להתמנות כדירקטור
12 בחברות ציבוריות לפרק זמן של שנה.
13 ביחס לנאשמת – קנס כספי בסך 350,000 ₪; התחייבות להימנע מעבירה בסך 700,000 ₪.
14 לגבי שיקולי המאשימה שהביאו אותה להסדר – מדובר בתיאום בין מתחרים, שבה בגדר כלל החזקות
15 בסעיף 2 לחוק. הנאשם היה שותף לתיאומים של מכרזים ציבוריים גדולים שנערכו בקשר להשאלת
16 פרויקט ספרי לימוד. מדובר במוצר חיוני – ספרי לימוד. הנאשם הורשע ב-4 עבירות של הסדר כובל
17 בנסיבות מחמירות שהעונש הוא 5 שנות מאסר.
18 מכל האמור לעיל, הרי שמדובר בהסדרים חמורים שהעונש הראוי להשית עליהם, לאחר ניהול הליך
19 שהתנהל בבית משפט, הוא ארוך וממושך, אך המאשימה בחרה להסכים לעונש של 6 חודשי מאסר
20 בלבד מהסיבות הבאות: הראשונה – מדובר בהסדר שנעשה בתחילת ההליך ועוד בטרם מתן תשובה
21 לכתב האישום. מפנה לסעיף 12 לאסמכתאות; השניה – בחומר החקירה המצוי בתיק לא עלה כי
22 הנאשם היה בין היוזמים שבהסדר, כך שמעורבותו הייתה נמוכה ביחס לאחרים וגם בכך יש טעם
23 להקלה; השלישית – נסיבותיו הרפואיות של הנאשם, שהן יוצאות דופן והובאו לידיעת המאשימה;
24 הרביעית – הנאשם נטל אחריות למעשיו ובחר להודות במעשים המיוחסים לו, ובכך חסך משאבים
25 רבים, הן לבית המשפט והן למאשימה. אציין כי נוכח טיבם של ההגבלים העסקיים, שההליכים
26 מתנהלים שנים ארוכות, התביעה עשתה ועושה מאמצים לקצר את ההליך באמצעות הגעה להסדרים,
27 גם אם זה אומר שיש מחיר בהקלה בעונש, תוך שמירה על ענישה ראויה, גם אם היא תימצא ברף
28 הנמוך של העונש הראוי. אנו סבורים שהסדר זה שומר על האינטרס הציבורי בהטלת עונש מאסר
29 בפועל, בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון. ההסדר הושג במסגרת הליך גישור אליו הופנו הצדדים
30 אשר התנהל לפני כב' השופטת תמר בזק רפפורט.

בית המשפט המחוזי בירושלים
בפני כב' השופט עודד שחם

11 ספטמבר 2016

ת"פ 54822-08-15 מדינת ישראל נ' כהן ואח'

1 קיימים הסדרי טיעון נוספים בפרשה אל מול הנאשם איתמר בחברת אלי כהן ומול אריה מנדלי, שם
2 הוסכם על 8 חודשי מאסר ו-9 חודשי מאסר בפועל בהתאמה. היחס בין ההסדרים יוצר מדרג ענישה
3 תואם, הן מצד כמות העבירות המיוחסות והן מצד רמת הדומיננטיות בתיאום.
4 לאור כל האמור, המאשימה סבורה כי ההסדר סביר בנסיבות העניין. נבקש מבית המשפט לכבד את
5 ההסדר ולגזור את העונשים האמורים לעיל.
6
7 **עו"ד עשת**: מגיש בהסכמת חברי מסמך של עמותת עזר לסיוע, הנוגע לתרומתו של הנאשם לקהילה –
8 **מתקבל ומסומן נ/1**. אני מצטרף לעתירת חברי ועותר מבית המשפט לאשר את ההסדר, אשר ראוי
9 ומאוזן והושג בעזרתה של כב' השופטת תמר בזק רפפורט.
10 הנאשם בן 56, נשוי ואב ל-3 ילדים, סטודנטים לרפואה והבן השלישי משרת בצבא. שלושת ילדיו
11 שירתו ומשרתים בסייעות נבחרות. הוא גדל בקטמונים, אביו נפטר כשהיה בן 14 שנים, שירת שירות
12 צבאי מלא כלוחם קרבי בצנחנים, גדוד 890 ושירת במלחמת שלום הגליל. למד שנה בבית הספר
13 ההנדסאי בתל אביב, נכנס לתחום העיסוק בו עוסק כיום, שיווק ספרי לימוד ובעל דוכן בשוק ומכר
14 מבית לבית, בנה עצמו ב-10 אצבעות, פתח עסק בתל אביב, ביסס והרחיב עד שעבר ליבנה. החברה
15 הוקמה בשנת 2000 אך פעלה במסגרת אחרת קודם לכן. היא מפרנסת עובדים רבים ומעסיקה עובדים
16 מוגבלים. כמו כן, הגשנו מסמכים רפואיים הנוגעים לנאשם.
17 לגבי כתב האישום והסדר הטיעון – הנאשם והחברה הודו והורשע ב-3 אישומים. ראוי לשים לב
18 שמלכתחילה לא יוחסו האישומים 3-4, אשר נוגעים לנאשמים אחרים. כמו כן, בכתב האישום
19 המתוקן נמחקה עבירה של קבלת דבר במרמה ונמחק האישום החמישי, מכרז מרמנט משנת 2015,
20 שמבחינת היקפו, הגדול בהיקפיו. בכתב האישום המתוקן נשארו המכרזים משנת 2008-2009, וכן
21 מכרז מ-2013, שם יוחסו תיאום בין הצדדים, שהנאשם מודה בו, אך אפשר לומר שנקטע משום
22 שהנאשמים נעצרו בסמוך לכך. לגבי המכרז הזה, אציין כי הנאשמת בונוס ניגשה למכרז נוסף שהוצא
23 על ידי משכ"ל באותה שנה, זכתה בו וסיפקה ספרים (מכרז מס' 34/13). העברנו על כך תיעוד
24 למאשימה ואני אומר את הדברים משום שהמאשימה אפשרה לי.
25 הפצה סיטונאית של ספרי לימוד – מדובר בחברה יחסית קטנה, כאשר שתי חברות אחרות הן אלה
26 שהובילו יותר, בגלל מבנה השוק והתלות ההדדית ברכישת חבילת ספרי לימוד. בונוס תלויה במפיצים
27 גדולים שהחזיקו ברישיון כמפיצים בלעדיים, משום שהמכירה נעשת כחבילה אחת שנמכרת לילדים,
28 כך שיש מבנה מיוחד של תלות. היא העמידה גם ערביות בסך מיליוני שקלים לבעלי הזיכיון לצורך
29 רכישת ספרים. בונוס גם מתייחדת משאר החברות בכך שמעל מחצית מפעילותה הוא בתחום הוצאה
30 לאור, שאינו נוגע לכתב האישום. הנאשמים מודים באחריותם לעבירה, ומבלי להפחית בכך, מדובר
31 בתיאום שלא הם יזמו אותו בדרך כלל. ניתן לראות מהרצף של השנים שלא הם פעלו, ובכל מקרה
32 אציין כי מדובר ברווח זעיר של 7%. הרווחים שהופקו מהפעילות הם נמוכים ממחזור המכרזים. עוד

בית המשפט המחוזי בירושלים
בפני כב' השופט עודד שחם

11 ספטמבר 2016

ת"פ 54822-08-15 מדינת ישראל נ' כהן ואח'

1 אציין כי מדובר בשוק ששופר מיוזמות שהוביל משרד החינוך, אבל הדרך בה בוצעו המהלכים על ידי
2 המדינה לא הייתה חפה מקשיים וכשלים, לעיתים, ללא מתן משקל מתאים לצרכים לגיטימיים של
3 הספקים. העבירה בוצעה, אך גם כאן יש שיקול משום שהם מצאו עצמם מתמודדים עם קשיים
4 אובייקטיביים – התמודדות עם מכרזים שלא היה להם אפשרות לערוב. לזכות הנאשם עומדת הודאתו
5 בתחילת ההליך המשפטי שחסכה משאבים רבים וזמן רב, רשומים בו 69 עדי תביעה. כמו כן, זהו
6 הנאשם הראשון שהגיע להסכם, וגם בכך הוא תרם לקידום ההליכים והאינטרס הציבורי. גם בגלל
7 מבנה השוק שציינתי קודם היו סיבות לנושאים מסוימים שנדונו במפגשים, ולהגנה הייתה אי יכולת
8 להתמודד והנאשם הנחה אותי וכיוון אותי להגיע להסכם. מדובר בעונש מאסר בפועל שהתביעה עמדה
9 עליו בתוקף, עונש שאינו קל לאדם בגילו ובמצבו, שלא לדבר על הפגיעה בעסק. העונש הביא בחשבון
10 את מגמת הפסיקה, בעבירות בכלל ובעבירות הסדר כובל בכלל. העונש אינו עונש מקל, זהו עונש ראוי
11 ומאוזן. בכללותם של דברים, בשים לב למדרג שהזכיר חברי באשר לשני מעורבים נוספים, שלגביהם
12 הוצג כתב אישום, מדובר בעונש ראוי ומאוזן ונבקש מבית המשפט לכבדו.

13

14 **הנאשם עצמו**: הצדדים סיכמו בגדול. לא ארחיב. אני לוקח את האחריות על עצמי. אני מתבייש
15 בעבירה. לא כך אני רוצה לחנך את ילדיי. יש לי ילדים שלמדו בבית ספר לרפואה, ילד שהוא קצין,
16 מ"מ בחטיבת שריון. אני מתבייש במעשיי. אני ממשפחה של נתינה. אנו מעסיקים אנשים מוגבלים
17 בחפץ לב. אשתו מתנדבת באסף הרופא, חוזרת כל יום עם דמעות בעיניים, רואה אנשים שם במצבים
18 קיצוניים. אנו מעודדים אותה. יש לי בן שמתנדב, למרות שהוא לומד רפואה ומתקשה, יש לו מחר
19 מבחן, אך הוא מתנדב בבית גלגלים. אני מתבייש להגיד את זה לפני ילדיי. אני מתבייש במעשים שלי.
20 אמשיך לעזור לקהילה.

21

22

23

גזר דין

24

25 נוכח מכלול השיקולים שהוצגו על ידי הצדדים, אני מוצא את הסדר הטיעון אליו הגיעו כסביר ומאוזן
26 בנסיבות העניין. לפיכך, אני גוזר על הנאשמים את העונשים הבאים:

27

28

נאשם מס' 1

29

א. מאסר בפועל לתקופה של 6 חודשים מהם ינוכו ימי מעצרו (3 ימים).

30

ב. קנס כספי בסך של 65,000 ₪ אשר ישולם ב-10 תשלומים שווים, אשר הראשון שבהם ייעשה
31 עד ליום 1.10.16, והבאים אחריו עד לראשון בכל חודש עוקב.

32

ג. מאסר על תנאי של 10 חודשים אשר ירוצה בפועל אם הנאשם יבצע עבירה לפי חוק ההגבלים
33 העסקיים, תשמ"ח-1988, במשך תקופה של 3 שנים, אשר תחילתן היום.

בית המשפט המחוזי בירושלים
בפני כב' השופט עודד שחם

11 ספטמבר 2016

ת"פ 54822-08-15 מדינת ישראל נ' כהן ואח'

- 1 ד. התחייבות בסך 250,000 ₪ להימנע מעבירה לפי חוק ההגבלים העסקיים, אשר תוקפה למשך
2 3 שנים, שתחילתן היום.
3 ה. פסילה מכהונה כדירקטור בחברות ציבוריות, לפרק זמן של שנה אשר תחילתן היום, וזאת
4 מכוח סעיף 226א לחוק החברות, תשנ"ט-1999.
5 ו. הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי עונש המאסר ביום 25.10.16 שעה 10:00, בבית המעצר ניצן או
6 במקום אחר, אם וככל ששלטונות שב"ס יורו על כך, וזאת בהמשך קיומו של מיון מוקדם.
7

לגבי נאשמת 2

- 9 א. קנס כספי בסך 350,000 ₪ אשר ישולם ב-10 תשלומים שווים, אשר הראשון שבהם ייעשה עד
10 ליום 1.10.16, והבאים אחריו עד לראשון בכל חודש עוקב.
11 ב. התחייבות בסך של 700,000 ₪ להימנע מעבירה לפי חוק ההגבלים העסקיים, אשר תוקפה
12 למשך 3 שנים שתחילתן היום.
13

14 זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 ימים.

15 ניתנה והודיעה היום ח' אלול תשע"ו, 11/09/2016 במעמד הנוכחים.
16
17

עודד שחם, שופט

18
19
20
21
22
23

הוקלד על ידי אסתי מזרחי